Zedelgem – Diksmuidse Heirweg

2017G303 - 2017H213 – 2017I332

Archeologienota:

Programma van Maatregelen

Sebastiaan WINDEY

Ruben VERGAUWE

Pieter LALOO

Joachim ROZEK

Ghent Archaeological Team bvba
Dorpsstraat 73
8450 Bredene

Project:
Zedelgem – Diksmuidse Heirweg

Opdrachtgever:
Vlaamse Landmaatschappij [VLM]
Gulden-Vlieslaan 72
1060 Sint-Gillis [Brussel]
BTW BE0236 506 685

Uitvoerder:
GHENT ARCHAEOLOGICAL TEAM bvba (GATE)
Sebastiaan Windey, Pieter LALOO, Joachim ROZEK

© 2017 - GHENT ARCHAOLOGICAL TEAM bvba
Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd of aangepast worden, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt worden onder enige vorm of wijze ook, elektronisch, mechanisch, door fotokopie, zonder toestemming van Ghent Archaeological Team bvba

Inhoudstafel

Inhoudstafel i
Inleiding 1
PROGRAMMA VAN MAATREGELEN 2
1. Gemotiveerd advies voorwaardelijke maatregelen 2
1.1 Volledigheid gevoerde onderzoek 2
1.2 Aan- of afwezigheid archeologische site 2
1.3 Impact- en maatregelbepaling 2
1.4 Waardering archeologische site 4
1.5 Concretisering maatregelen 4
Bibliografie ii
Bijlage ii

Inleiding

De Vlaamse Landmaatschappij [VLM] plant werkzaamheden uit langsheen de Diksmuidse Heirweg te Zedelgem. Deze werken o.a. bestaan uit het herprofileren van bestaande grachten, aanleg van wandel- en fietspaden en het graven van een vijver.

De als plangebied gemarkeerde oppervlakte overschrijdt drempelwaarden opgenomen in het Onroerenderfgoeddecreet [concreet: opp. > ca. 3,8 ha]. Het projectgebied bevindt zich niet in een vastgestelde archeologische zone, in een beschermde archeologische site of in een gebied waar geen archeologische erfgoed meer te verwachten valt [GGA]. Hierdoor moet een archeologienota worden opgesteld. GATE werd aangesteld om deze archeologienota op te maken met advies naar eventueel uitgesteld vooronderzoek, werfbegeleiding of vrijgave. Onderhavige tekst behelst het programma van maatregelen.

PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

1. Gemotiveerd advies voorwaardelijke maatregelen

Het archeologisch onderzoekprocedé uitgedragen door de Code van Goede Praktijk (CGP) tracht een vaste, gefaseerde structuur te introduceren in een discipline waar uitzondering vaak de regel is. Variabiliteit vangen we op door na elke onderzoekfase de balans op te maken van maatschappelijke kosten [Financiële kost zonder onmiddellijke sociaaleconomische *return*] en baten [potentiële kennisvermeerdering van ons collectief verleden].

In het Programma van Maatregelen [PvM] moet blijken dat elke gemaakte stap, beslissing of advies de kwaliteit en volledigheid van de resultaten garandeert, zónder onnodige stappen genomen te hebben en toch mét optimale toekomstmogelijkheden van verzamelde data. Het onderzoek is, in één woord gesteld: gestroomlijnd.

Sluitende redeneringen gemaakt op basis van vergunde integriteit garanderen bijgevolg dat het PvM nog slechts één vraag dient te beantwoorden: Is vervolgonderzoek aangewezen ja, dan nee?

1.1 Volledigheid gevoerde onderzoek

De bundeling van het gevoerde bureauonderzoek, het landschappelijk booronderzoek én het proefsleuvenonderzoek zorgde voor voldoende informatie met betrekking tot het archeologisch potentieel van het projectgebied en de impact van de geplande werkzaamheden daarop.

Uit het landschappelijk bodemonderzoek besluiten we dat het projectgebied een laag potentieel bezit met betrekking tot de bewaring van steentijdartefactenvindplaatsen. Een verkennend archeologisch booronderzoek werd bijgevolg uit gesloten.

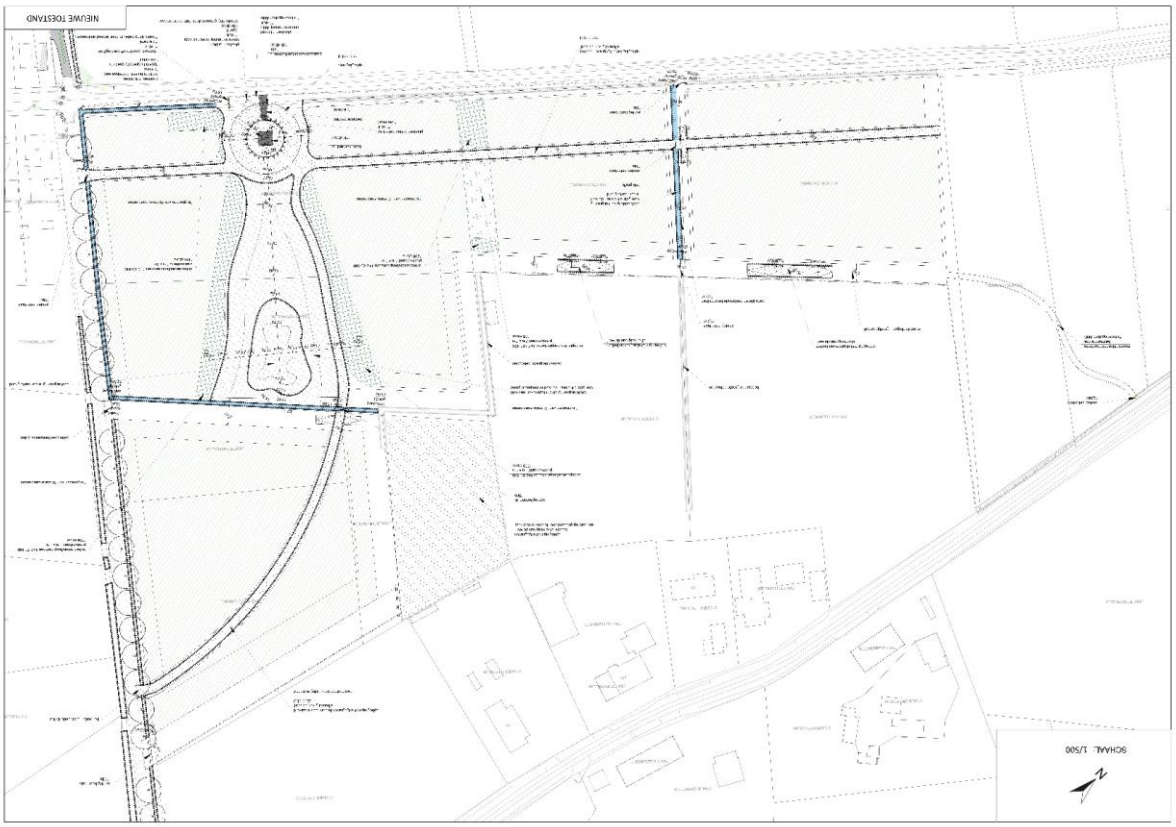
Het proefsleuvenonderzoek wees uit dat ook binnen de zone met de meeste impact geen archeologisch relevante sporen aanwezig zijn.

1.2 Aan- of afwezigheid archeologische site

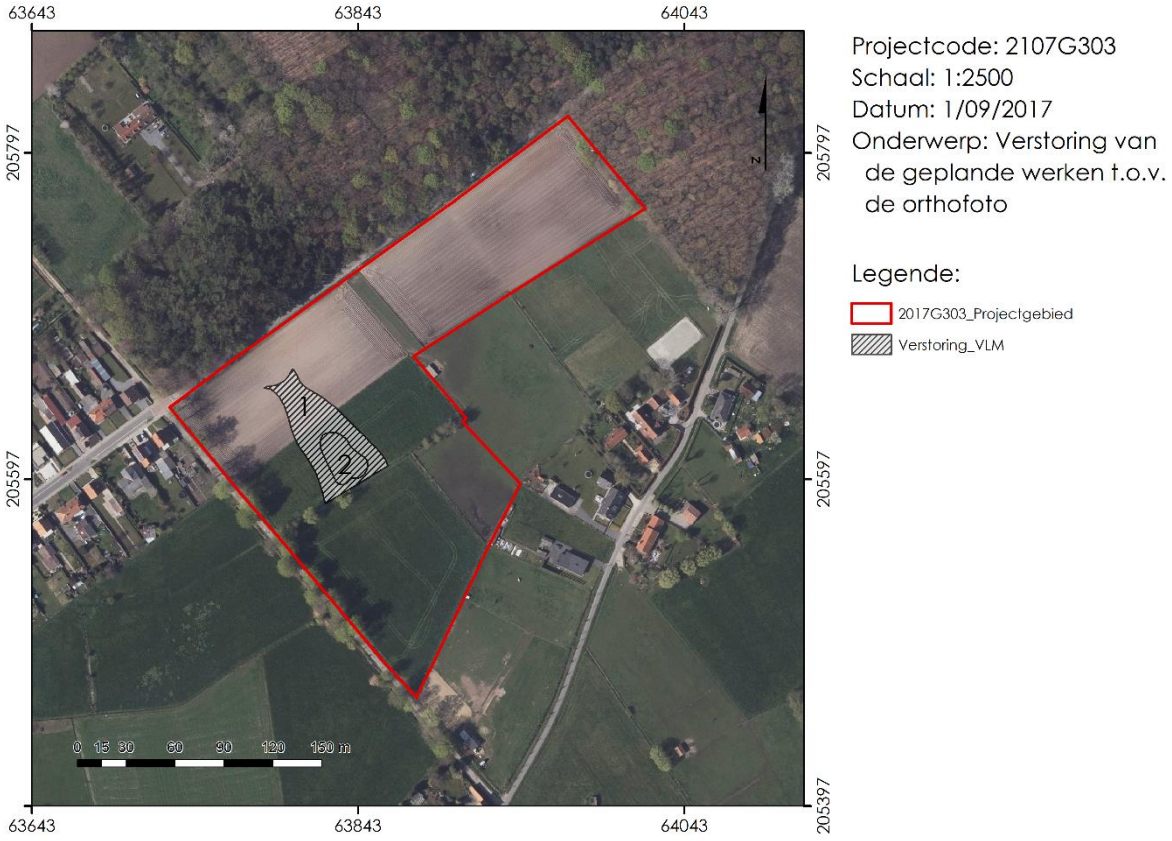
Op sporen van postmiddeleeuwse en moderne landindeling na zijn in het gebied geen verdere archeologische sporen aanwezig in de zones waar de werken impact hebben op de ongeroerde bodem.

1.3 Impact- en maatregelbepaling

De kadastrale percelen die het projectgebied uitmaken situeren zich tussen de Diksmuidse Heirweg en de Kezelbergstraat, Zedelgem. Het projectgebied is ca. 38 000 m² groot. Hierbinnen plant de Vlaamse Landmaatschappij uiteenlopende ingrepen. De meest ingrijpende hiervan is de aanleg van een poel, wat een bodemingreep van ca. 2500 m² behelst. Deze zal effect hebben op de eerste ca. 30 cm onder het maaiveld. Een bijkomende centrale verdieping in de poel heeft een oppervlakte van ca. 500 m² zal een diepte bereiken tussen 0,7 m en 1 m.

Figuur 1: Detailplan van de geplande werken (© VLM)

Figuur 2: Overzicht van de bodemverstorende werken; 1. Bodemingreep < 0.3 m onder het maaiveld, 2. Bodemingreep tot 1 m onder het maaiveld. (© Geopunt)

1.4 Waardering archeologische site

We beschouwen het potentieel tot kennisvermeerdering op twee niveaus. Enerzijds met betrekking tot steentijdartefactenvindplaatsen en anderzijds met betrekking tot sporenvindplaatsen. Met betrekking tot de eerste kunnen we kort zijn: Het potentieel op goed bewaarde steentijdartefactenclusters is gering. In geen van de boringen werd een begraven loopoppervlak waargenomen, of een oorspronkelijke bodem die gunstige bewaringscondities verzekert. Eventuele vondsten uit de steentijden zouden zich dus in top van de huidige bodem moeten bevinden, omwoeld in de huidige ploeglaag.

Anderzijds staat niets recentere sporenvindplaatsen in de weg. Luchtfotografisch onderzoek in de omgeving van het projectgebied lokaliseerde vier cirkelvormige structuren (potentiële grafheuvels), en sporen in verband met nederzettingen (waterput, rechtlijnige structuren). Hoewel het projectgebied dusdanig werd onderzocht, werden op de plaats van bodemingreep geen structuren opgemerkt. De ligging van de site naast de Diksmuidse Heirweg, die van oorsprong Romeins is of mogelijk teruggaat op nog oudere wegen, resulteerde in een verhoogde kans tot het aantreffen van occupatiesporen (bewoning, ambachtelijk, funerair, …) naast deze weg, maar tijdens het proefsleuvenonderzoek werden hiervoor geen indicaties aangetroffen.

1.5 Concretisering maatregelen

GATE adviseert geen vervolgonderzoek. De geplande bodemingrepen zullen voor het merendeel van het gebied binnen de grenzen van de ploeglaag blijven (zie Figuur 2.1). Enkel in een beperkte zone (ca. 580 m²) zullen de geplande ingrepen het potentieel archeologisch niveau verstoren. Het proefsleuvenonderzoek wees in die zone uit dat er zich geen archeologisch relevante sporen bevinden. Verder onderzoek zou dus geen nuttige archeologische kenniswinst genereren.

Bibliografie

Literatuur:

-

Collecties:

-

Kaartmateriaal:

-

Digitale bronnen:

-

Bijlage

Figurenlijst:

Figuur 1: Detailplan van de geplande werken (© VLM) 3
Figuur 2: Overzicht van de bodemverstorende werken; 1. Bodemingreep < 0.3 m onder het maaiveld, 2. Bodemingreep tot 1 m onder het maaiveld. (© Geopunt).....3